herpy

AGAMY

Spotted Butterfly Lizard

Leiolepis guttata

Leiolepis guttata to naziemna, dzienna agama z regionów przybrzeżnych środkowego i południowego Wietnamu. Jest jednym z największych gatunków w rodzaju, osiąga całkowitą długość do około 55 cm, ma liczne jasne plamy na grzbiecie i kopie nory. Gatunek jest słabo poznany w niewoli i wymaga przestronnego, suchego terrarium z głębokim podłożem nadającym się do kopania, silnego grzania i UVB.

Rodzina: Agamidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**40-55 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny i kopiący nory**
Środowisko	**Sawanna**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**150 × 60 × 60 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**26-35 °C**
Miejsce wygrzewania	**35-37 °C**
Temperatura w nocy	**20-25 °C**
Wilgotność	**30-50%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niezbędne** Strefa Fergusona 3
Pokarm	**Owady i rośliny**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**2-8 jaj**
Inkubacja	**55-100 dni** przy 27-33 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Brak danych (DD)**

O gatunku

Leiolepis guttata to spłaszczona, smukła agama o zaokrąglonej głowie, długim ogonie i bardzo drobnych, ziarnistych łuskach grzbietowych. Tułów jest bardziej spłaszczony niż okrąglejszy ogon. Na grzbiecie znajdują się liczne jasne plamy i pola oraz dwa jasne podłużne pasy wzdłuż boków grzbietu, a nazwa gatunkowa *guttata* oznacza po łacinie właśnie "plamisty". Obie płcie mają pory udowe, a gatunek nie ma ani worka gardłowego, ani grzebieni.

Jest to jeden z największych gatunków w rodzaju. Długość ciała od pyska do kloaki wynosi zwykle do 18 cm, ale może dochodzić do 25 cm. Ogon jest ponad dwa razy dłuższy od tułowia i mierzy do 37 cm, więc duże osobniki mają łącznie około 55 cm.

Gatunek opisano w 1829 roku i jest gatunkiem typowym rodzaju *Leiolepis*. Rozmnaża się płciowo i ma 36 chromosomów. *L. guttata* może krzyżować się z *Leiolepis reevesii*, a powtarzane krzyżówki między tymi dwoma gatunkami dały początek czterem jednopłciowym gatunkom złożonym wyłącznie z samic. *Leiolepis guentherpetersi*, żyjąca na tym samym obszarze, ma

trzy zestawy chromosomów: dwa od *L. guttata* i jeden od *L. reevesii*. Przy zakupie warto upewnić się, że zwierzę zostało prawidłowo oznaczone, ponieważ gatunki z tego rodzaju trudno od siebie odróżnić.

Występowanie i środowisko

Leiolepis guttata występuje w Wietnamie, w prowincjach przybrzeżnych od Thua Thien Hue i Quang Nam w środkowym Wietnamie przez Khanh Hoa, Ninh Thuan i Binh Thuan aż po Ba Ria-Vung Tau i Dong Nai na południu. Jako miejsce typowe podano Kochinchinę, dawną nazwę południowego Wietnamu. Populacje z północy i południa należą do dwóch genetycznie odrębnych linii.

> **Naturalny zasięg:** Wietnam.

ŚRODOWISKO

Środowisko życia opisano jedynie pobieżnie. *Leiolepis guttata* jest aktywna w dzień, żyje na ziemi i kopie nory, podobnie jak inne gatunki z rodzaju, silnie wyspecjalizowane do życia zarówno na powierzchni, jak i pod ziemią. Gatunek występuje w prowincjach przybrzeżnych, gdzie blisko spokrewniona *Leiolepis guentherpetersi* zamieszkuje piaszczyste wydmy nadmorskie z rozproszonymi krzewami i trawami, zarówno wzdłuż wybrzeża, jak i kilka kilometrów w głąb lądu.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Leiolepis guttata* jest skąpa. Temperatura, wilgotność, oświetlenie i długość życia opierają się więc na *Leiolepis belliana*, najlepiej poznanym gatunku w rodzaju. *L. guttata* dorasta do większych rozmiarów, dlatego terrarium również musi być większe.

Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 150 × 60 × 60 cm (długość × szerokość × wysokość), pojedyncze zwierzę co najmniej 120 × 60 × 50 cm. Najważniejsza jest powierzchnia dna, bo gatunek jest naziemny, ale wysokość musi pomieścić głęboką warstwę podłoża.

Podłoże powinno mieć co najmniej 20 cm głębokości i składać się z mieszanki piasku i ziemi ogrodowej bez nawozów, tak aby nory się nie zapadały. Najniższa warstwa jest lekko wilgotna, reszta sucha. Ułóż płaskie kamienie, korę korkową i korzenie, aby zwierzę miało miejsca do wygrzewania się i kryjówki, i zamocuj je tak, by nie dało się ich podkopać i przewrócić. Wentylacja musi być dobra, a pokrywa powinna się zamykać na zamek, bo zwierzęta są szybkie i płochliwe.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

Miejsce do wygrzewania powinno mieć temperaturę powierzchni 35-37 °C. Powietrze w ciepłej części ma 30-35 °C, a w chłodnej 26-29 °C. W nocy temperatura spada do 20-25 °C.

Zwierzę musi zawsze mieć możliwość ucieczki przed ciepłem, w głąb podłoża lub do kryjówki. Stosuj spoty halogenowe lub promienniki ceramiczne z osłoną z kratki oraz termostat. Mierz temperaturę termometrami cyfrowymi i pirometrem, a miejsce do wygrzewania sprawdzaj regularnie. Zwierzę, które stale chowa się przed ciepłem, ma za gorąco, a takie, które się nie wygrzewa, ma za zimno.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 30-50 %, a terrarium ma być suche. Najniższą warstwę podłoża utrzymuj lekko wilgotną, aby nory się nie zawalały, ale powierzchnia nie może być mokra, bo sprzyja to pleśni. Zwierzę musi mieć miskę ze świeżą wodą, uzupełnianą codziennie.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień i wygrzewa się na otwartym terenie, więc potrzebuje silnego światła i UVB. Zastosuj świetlówkę lub LED 6500 K nad całym terrarium oraz świetlówkę UVB T5 HO 10-12 % nad miejscem do wygrzewania. Strefa Fergusona nie została ustalona dla tego rodzaju; strefa 3 pasuje do jaszczurki wygrzewającej się na otwartym terenie. Sprawdzaj odległość miernikiem UV i wymieniaj świetlówki zgodnie z zaleceniami producenta. Światło powinno być włączone 10-12 godzin dziennie.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Leiolepis guttata odżywia się głównie roślinami, ale zjada też owady. Podstawą diety są ciemnozielone liście, takie jak mniszek, liście kapusty i liście gorczycy, a także kwiaty, podawane codziennie. Uzupełniaj dietę świerszczami, karaczanami i szarańczą. Owoce podawaj tylko w niewielkich ilościach, a sałata ma niemal zerową wartość odżywczą.

Młode i dorosłe karm codziennie. Przy każdym karmieniu oprószaj owady i warzywa wapniem, a raz w tygodniu multiwitaminą z D3. Urozmaicaj pokarm.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Zwierzę jest płochliwe i szybkie, a gdy coś się poruszy, ucieka do nory. Źle znosi branie do ręki i najlepiej sprawdzi się u hodowcy, który chce obserwować kopiące i wygrzewające się zwierzę.

Zwierzęta można trzymać pojedynczo lub w parach. Nie wolno łączyć dwóch samców, bo walczą. Zapewnij dużo miejsc do wygrzewania i kryjówek, a nowe zwierzęta poddawaj kwarantannie.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Obie płcie mają pory udowe, więc nie można ich użyć do rozróżniania płci. Czym jeszcze różnią się samce od samic i kiedy gatunek osiąga dojrzałość płciową, nie zostało dokładniej opisane. Samica przed kryciem powinna być w pełni wyrośnięta i w dobrej kondycji, ponieważ składanie jaj wyczerpuje jej zapasy wapnia i sił.

GODY I KOPULACJA

Gatunek rozmnaża się płciowo. Okres godowy i zachowania godowe nie są udokumentowane i nie wiadomo też, czy chłodny okres spoczynku sprzyja rozmnażaniu. Trzymaj parę razem, dopóki panuje spokój, i zapewnij każdemu zwierzęciu własną kryjówkę.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Zniesienie liczy około 5 jaj; liczba ta opiera się na jednym zniesieniu. U blisko spokrewnionej *Leiolepis reevesii* zniesienie liczy 2-8 jaj. Samica składa jaja w norze. Daj samicy możliwość wykopania nory w głębokim, lekko wilgotnym podłożu w ciepłej części terrarium. Samica bez odpowiedniego miejsca może zatrzymać jaja, co zagraża jej życiu.

INKUBACJA

Inkubacja nie została opisana dla tego gatunku. U *Leiolepis reevesii* wyklucie następuje po około 70 dniach w 30 °C, po 55 dniach w 33 °C i dopiero po około 100 dniach w 27 °C, a temperatura nie determinuje płci. 30 °C jest więc dobrym punktem wyjścia. Ostrożnie wykop jaja, nie obracając ich, i umieść je w zwilżonym wermikulicie w zamkniętym pojemniku w inkubatorze z termostatem.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode powinny mieć osobne terrarium z głębokim podłożem i wieloma kryjówkami. Karm je codziennie drobno posiekaną zieleniną i małymi owadami, oprószaj wapniem i zapewnij UVB. Młode rosną szybko, a zbyt mało wapnia i UVB prowadzi do choroby kości.

Zdrowie i częste błędy

Gatunek jest rzadko spotykany w niewoli, więc choroby nie zostały dla niego opisane. Na podstawie potrzeb rodzaju mogą wystąpić przede wszystkim następujące problemy:

- Choroba kości (metaboliczna choroba kości) przy braku UVB lub wapnia. Objawami są miękkie szczęki oraz drżące lub krzywe kończyny.
- Problemy trawienne i otyłość, jeśli dieta zawiera za dużo owadów i za mało zieleniny. Gatunek żywi się głównie

roślinami.

- Urazy pyska u płochliwych zwierząt, które wielokrotnie wbiegają w szyby. Dużo kryjówek i zasłonięte boki zapewniają spokój.
- Pasożyty u zwierząt importowanych. Zleć badanie próbki kału w czasie kwarantanny.
- Trudności ze złożeniem jaj u samic bez głębokiego, wilgotnego podłoża do kopania.
- Pleśń i problemy skórne przy zbyt mokrym podłożu.

Skontaktuj się z weterynarzem w przypadku osowiałości, braku apetytu, obrzękniętych stawów lub problemów z linieniem.

Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.